

личности, уз забрану сваког насиља и изнуђивања исказа; право на правично суђење; право на правну сигурност у казненом праву; право на правну личност; право на држављанство; слобода мисли, савести и вероисповести; право на приговор савести; слобода изражавања националне припадности; забрана изазивања расне, националне и верске мржње; право на закључење брака и равноправност супружника; слобода одлучивања о рађању; права детета; забрана насилне асимилације.

9. ПРОМЕНА УСТАВА.

Устав Републике Србије из 2006. године припада категорији чврстих устава. То значи да се мења по сложенијем поступку од поступка по којем се доносе закони.

Устав Републике Србије не прави разлику између поступка за промену устава и поступка за доношење новог устава. Поступак за промену Устава, који је уређен Уставом Републике Србије, односи се и на промену важећег устава и на евентуално доношење новог устава.

Поступак за промену Устава Републике Србије одвија се у две фазе.

Прва фаза обухвата подношење и усвајање предлога за промену Устава.

Предлог за промену Устава може поднети најмање једна трећина од укупног броја народних посланика, председник Републике, Влада и најмање 150.000 бирача.

Устав не утврђује садржину предлога за промену Устава. По природи ствари, у том предлогу би требало да се означе одредбе Устава чија промена се предлаже и одреди правац њихове промене (у случају да се предлаже промена Устава), односно, ако се предлаже доношење новог устава – у предлогу би требало навести разлоге за доношење новог устава и основна начела на којима би се тај устав заснивао. По Пословнику Народне скупштине, предлог за промену Устава подноси се у писменом облику, с образложењем.

О предлогу за промену Устава одлучује Народна скупштина, а предлог се усваја двотрећинском већином од укупног броја народних посланика.

Ако не буде постигнута потребна већина, промени Устава по питањима садржаним у поднетом предлогу који није усвојен не може се приступити у наредних годину дана.

Ако Народна скупштина усвоји предлог за промену Устава, приступа се изради, односно разматрању акта о промени Устава.

Израда и усвајање акта о промени Устава представља другу фазу у поступку промене Устава. По Пословнику Народне скупштине, предлог акта о промени Устава припрема Одбор за уставна питања и законодавство. (Одбор за уставна питања и законодавство један је од одбора Народне скупштине. Одбори су стална радна тела Народне скупштине.)

Народна скупштина усваја акт о промени Устава двотрећинском већином од укупног броја народних посланика и може одлучити да га и грађани потврде на републичком референдуму (то је факултативни уставотворни референдум). С тим у вези, Пословник Народне скупштине предвиђа да у случају да Устав не утврђује обавезу потврђивања акта о промени Устава на републичком референдуму, Народна скупштина може да донесе одлуку о расписивању референдума ради потврђивања тог акта, на предлог Уставом овлашћеног предлагача за промену Устава, двотрећинском већином гласова од укупног броја народних посланика.

Народна скупштина је дужна да акт о промени Устава стави на републички референдум ради потврђивања (то је обавезни уставотворни референдум), ако се промена Устава односи на преамбулу Устава, начела Устава, људска и мањинска права и слободе, уређење власти, проглашавање ратног и ванредног стања, одступање од људских и мањинских права у ванредном и ратном стању или поступак за промену Устава.

Када се акт о промени Устава стави на потврђивање, грађани се на референдуму изјашњавају најкасније у року од 60 дана од дана усвајања акта о промени Устава. Промена Устава је усвојена ако је за промену на референдуму гласала већина изашлих бирача.

Акт о промени Устава који је потврђен на републичком референдуму ступа на снагу када га прогласи Народна скупштина.